

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317208702
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317208702.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Diany Vlčkovej, v spore žalobcu 1. R. T., nar. XX.XX.XXXX, 2. P. T., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom H. XXXX/XX, XXX XX J., žalobcovia zastúpení Mgr. Ivanom Chvostekom, advokátom, AK Štefánikova 17, 066 01 Humenné, proti žalovaným: 1. Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, 2. DUPOS dražobná, spol. s r.o., Tomaškovičova 17, 917 01 Trnava, IČO: 36 233 935, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 20.9.2017 č. k. 7Csp/171/2017-33 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie vo vzťahu žalobkyne v 1rade a žalovaného v 1.rade.

Priznáva žalobkyni v 1.rade voči žalovanému v 1.rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Mení uznesenie vo vzťahu žalobcu v 2.rade a žalovaného v 1.rade tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá a nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1. a 2.rade zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie J., a to k bytu nachádzajúcemu sa v bytovom dome súp. č. XXXX a k spoluvlastníckemu podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu a k pozemku parc. č. XXXX/XX, o veľkosti 57/651, vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v 1.rade. Zároveň uložil žalobkyni v 1.rade povinnosť v lehote 30-tich dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať žalobu o určenie, že žalovaný nemá právo domáhať sa výkonu záložného práva na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 19. 2.2008 uzatvorenej medzi stranami sporu. Žalobcom v 1. a 2. rade vo vzťahu k žalovanému v 1. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa v 1.rade je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie J.. Spolu so žalobcom v 2.rade dňa 19.2.2008 uzatvorila zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej im bol zo strany žalovaného v 1.rade poskytnutý úver na bývanie, a to na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľností vo výške 635.000,- Sk. Žalobcovia sa za poskytnutie tohto úveru zaviazali zaplatiť spracovateľský poplatok vo výške 6.999,- Sk a uhrádzať mesačné splátky vo výške 3.037,- Sk s uvedením konečnej splatnosti úveru 20.1.2038. V deň uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere bola medzi žalobkyňou v 1.rade a žalovaným v 1.rade uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva. Predmetom tejto zmluvy bola dohoda zmluvných strán o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam záložcu v prospech záložného veriteľa na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa a predmetom mandátnej zmluvy bolo udelenie poverenia záložcom ako mandantom záložnému veriteľovi ako mandatárovi pre vykonanie

úkonov v súvislosti s výkonom záložného práva. Z predloženej odpovede žalovaného v 1. rade zo dňa 21.3.2017 adresovanej žalobkyni v 1. rade vyplýva, že tento obdržal žiadosť o splátkový kalendár, ktorým žalobkyňa žiadala o možnosť splácania úveru formou mesačných splátok vo výške 140,- eur, ktorá však bola zamietnutá. Žalovaný v 2.rade pripisom zo dňa 12.7.2017 vyzval žalobcov o poskytnutie súčinnosti z dôvodu ohodnotenia nehnuteľnosti v predmete zriadenia záložného práva. Z podania žalovaného v 2.rade zo dňa 23.8.2017 vyplynulo, že žalobkyni v 1. rade bol zaslaný znalecký posudok č. XXX/XXXX v predmete určenia všeobecnej hodnoty založených nehnuteľností. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodňovali tým, že zmluva o splátkovom úvere a zriadení záložného práva je formulárová a typová, pričom jej obsah nemohli ovplyvniť a museli túto podpísať v celku. V ďalšom uviedli, že žalovaný v 1.rade ako záložný veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva napriek ich žiadosti o možnosť splácania mesačných splátok vo výške 140,- eur v čase ich nepriaznivej finančnej situácii. V ďalšej časti návrhu poukázali na to, že hodnota nehnuteľnosti určená znaleckým posudkom v rámci konania dobrovoľnej dražby vo výške 9.500,- eur je v hrubom nepomere s už splatenou čiastkou vo výške 11.332,18 eur oproti poskytnutému úveru vo výške 14.439,35 eur s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Poukázali na to, že zmluva o splátkovom úvere a zriadení záložného práva boli uzavreté na základe nekalých praktík a obsahujú množstvo neprijateľných zmluvných podmienok. Uviedli, že žalovaný v 1.rade pri uzatvorení zmluvy neskúmal bonitu žalobcov a ani sa ich nespýtal na situáciu v rodine, čím zanedbal svoju povinnosť ohľadom odbornej starostlivosti v zmysle § 2 písm. u/ Zákona na ochranu spotrebiteľa. Zanedbanie povinnej odbornej starostlivosti je v zmysle citovaného zákona považované za nekalú obchodnú praktiku, ktorá je podľa § 7 ods. 1 tohto zákona zakázaná. V ďalšom uviedli, že vzhľadom na to, že žalovaný v 2.rade môže zo dňa na deň vyvolať proces dražby pri hrubo nemorálnom a neprimeranom výkone záložného práva je reálna hrozba, že prídu o strechu nad hlavou. Poukázali tiež na to, že treba venovať pozornosť tomu, že majetok dotknutý konaním o mimosúdnom výkone záložného práva, o ktorých v danej veci ide, je nehnuteľnosť, ktorá je určená na bývanie spotrebiteľa a jeho rodiny. Strata rodinného obydlija totiž môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa, ale môže viesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Vychádzal z toho, že osvedčili predbežne dôvodnosť svojho nároku, ako aj existenciu bezprostredne hroziacej ujmy. Dražba nehnuteľnosti, v ktorej majú žalobcovia spolu zabezpečené bývanie, podľa názoru súdu predstavuje podstatný zásah do ich rodinného života, ktorý už nie je možné zvrátiť, preto dočasnú úpravu pomerov strán sporu považoval za dôvodnú. Podľa názoru súdu prvej inštancie vzhľadom na bezprostrednosť hrozby, a tým súvisiacu naliehavosť poskytnutia ochrany, sa výber procesného prostriedku žalobcov, čiže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia javí ako pochopiteľný a v danej situácii ako jediný účinný prostriedok ich ochrany. Nariadený rozsah neodkladného opatrenia je primeraný a jeho nariadením nevznikne žalovanému v 1.rade žiadna ujma, pretože súčasný právny vzťah k predmetným nehnuteľnostiam sa žiadnym spôsobom nezmení - záložné právo naďalej existuje a dočasne pozastavený je len jeho výkon. V dôsledku realizácie výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe by v konečnom dôsledku mohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na tretiu osobu a k uspokojeniu žalovaného v 1.rade aj v rozsahu, ktorý nemá v dôsledku potencionálnych neprijateľných podmienok obsiahnutých v zmluvách o úvere právny nárok, čím by došlo k stavu, ktorý by bol zvrátiťelný s veľkými ťažkosťami. Na základe uvedeného vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, uložil žalobkyni v 1.rade povinnosť podať žalobu o určenie, že žalovaný nemá právo domáhať sa výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva a úspešným žalobcom voči žalovanému v 1.rade priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

4. Proti uvedenému uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný v 1.rade, v ktorom namietal, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval sudca miestne nepríslušného súdu; konanie zaťažil inými vadami, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; dospel na základe nevykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; vec nesprávne právne posúdil a porušil právo žalovaného v 1.rade na spravodlivé súdne konanie.

5. Podľa názoru žalovaného v 1.rade v uznesení súdu prvej inštancie absentuje relevantné odôvodnenie existencie všetkých kumulatívnych podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, a preto je rozhodnutie arbitrárnym. Poukázal na absenciu odôvodnenia, ako a čím bol odôvodnený nárok žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia; ako dospel k záveru o existencii ujmy a čím ju mal osvedčenú,

keďže za tvrdeného skutkového stavu je vznik ujmy vylúčený priamo obsahom kogentných právnych noriem a z akého dôvodu nariadil neodkladného opatrenie za situácie, ktorá bola vyvolaná žalobcom z dôvodu neplnenia zabezpečovaného záväzku. Obsahom odvolania bolo vznesenie námietky miestnej nepríslušnosti s uvedením, že predmetom konania nie je spor o existenciu vecného práva, a teda nejde o žiaden dôvod osobitnej miestnej príslušnosti, a preto miestne príslušný je všeobecný súd žalovaného v zmysle ust. § 13 Civilného sporového poriadku v spojení s ust. § 15 C.s.p.. Napadnuté rozhodnutie je tiež materiálne nevykonateľné. Súd je povinný ex offo preskúmať vecnú legitimitáciu sporových strán, a to i vo vzťahu k obsahu návrhu požadovaného neodkladného opatrenia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimitácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie. Ak sa žalobca neodkladným opatrením domáhal uloženia povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva, je zrejmé, že uvedeného sa môže domáhať len ten, kto je subjektom povinnosti strpieť výkon záložného práva, t. j. záložca. Ak chce osvedčiť, že je záložcom, musí predložiť výpis z určeného verejného operátu katastra nehnuteľnosti, ktorým osvedčí, že je záložcom. Keďže výpis z listu vlastníctva nepredložil, súd tak nemohol mať osvedčenú aktívnu legitimitáciu žalobcov a ani pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaných. Záverom uviedol, že ak je žalobca v právnom postavení záložcu povinný výkon záložného práva strpieť, je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú aj na výkon záložného práva, pričom pri výkone záložného práva záložný veriteľ koná v mene záložcu. Z uvedeného dôvodu súd preto nemôže zakázať záložnému veriteľovi realizáciu jeho zákonných opatrení a takýto postup je v priamom rozpore s ústavou. Z uvedeného dôvodu žiada, aby súd konanie zastavil, alternatívne zrušil alebo zmenil napadnuté rozhodnutie a vec postúpil na konanie súdu miestne príslušného.

6. Žalobkyňa v 1.rade žiadala uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia ako vecne správne potvrdiť.

7. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 - § 381 C.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 1.rade je čiastočne dôvodné.

8. Súd prvej inštancie dostatočne vyhodnotil skutkové okolnosti a vec aj správne právne posúdil vo vzťahu žalobkyne v 1.rade a žalovaného v 1.rade.

9. Podľa § 324 ods. 1 ,3 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

10. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že cieľom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery strán sporu, a to v prípadoch, kedy strana podávajúca návrh na takéto rozhodnutie osvedčí naliehavosť potreby takéhoto postupu odrážajúcu nemožnosť vyčkať do konečného rozhodnutia vo veci samej alebo zabezpečenie výkonu takéhoto rozhodnutia. Ide teda o rozhodnutia dočasnej povahy predpokladajúce aspoň osvedčenie danosti práva alebo osvedčenie ohrozenia tohto práva, ktoré však neprejudikuje práva a povinnosti strán sporu, a teda ani nemôže nahrádzať konečné rozhodnutie vo veci samej a poskytnúť stranám definitívnu ochranu. Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa v 1.rade v prejednávanej veci vo vzťahu k žalovanému v 1.rade dostatočným spôsobom osvedčila potrebu dočasnej úpravy pomerov strán sporu.

12. Nárok je osvedčený vtedy, ak sa súdu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako pravdepodobný. Miera osvedčenia sa pritom riadi konkrétnou situáciou, najmä naliehavosťou tej-ktorej veci. Pri neodkladnom opatrení pritom prevláda požiadavka rýchlosti konania pred požiadavkou úplného preukázania uplatneného nároku. Odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy spočíva najmä v preukázaní toho, že z dôvodov na strane žalovaného vzniká druhej strane sporu škoda, či iná ujma, prípadne jej takáto ujma hrozí. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobcovia uzatvorili so žalovaným v 1.rade zmluvu o splátkovom úvere určeného na bývanie, ktorého návratnosť bola zabezpečená zmluvou

o zriadení záložného práva uzatvorenou medzi žalobkyňou v 1.rade a žalovaným v 1.rade v predmete nehnuteľností v jej výlučnom vlastníctve, ktoré sú ich spoločným obydliím. V tejto súvislosti sa žalobcovia domáhali zdržania výkonu záložného práva zo strany žalovaných s poukazom na to, že výkon záložného práva sa má vykonať pre pohľadávku, ktorej časť predstavuje plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok v rozpore s kogentnými ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj Zákona na ochranu spotrebiteľov.

13. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď nariadil neodkladné opatrenie vo vzťahu k žalobkyňi v 1.rade, lebo len jeho nariadením možno predísť prípadnému nakladaniu s nehnuteľnosťami, v dôsledku ktorého by jej mohla vzniknúť vážna ujma. Stotožňuje sa s tvrdením žalobkyne, že strata obydliia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydliia. V nadväznosti na uvedené existuje potreba neodkladnej úpravy pomerov v prípade obavy, že dražba bude vykonaná a príklep udelený na základe neplatného právneho úkonu.

14. Z predložených listín (znaleckého posudku, výziev na poskytnutie súčinnosti) nesporne vyplýva, že žalobkyňa v 1.rade je naďalej výlučným vlastníkom nehnuteľností v predmete zriadeného záložného práva a žalovaný v 1.rade má postavenie záložného veriteľa, nakoľko podľa oznámenia žalovaného v 2.rade je navrhovateľom dobrovoľnej dražby. Z uvedeného dôvodu je preto námietka žalovaného v 1.rade nedostatku vecnej legitímácie žalobkyne a žalovaného v 1.rade v predmete nariadeného neodkladného opatrenia nedôvodná.

15. V zmysle ust. § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere a zmluvy o zriadení záložného práva, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Prejednávaná vec je jednoznačne vecou o spotrebiteľskej zmluve regulovanou osobitnou právnou úpravou zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže bola založená zmluvou o splátkovom úvere, ktorej účastníkom je žalovaný v 1.rade, ktorý pri jej uzatváraní vystupoval ako podnikateľský subjekt v predmete poskytovania úverov a dlžníkom sú fyzické osoby, ktoré pri jej uzatváraní nekonali v rámci podnikateľskej alebo obchodnej činnosti. Na základe uvedeného boli preto splnené podmienky osobitnej miestnej príslušnosti v konaní o nariadení neodkladného opatrenia v zmysle ust. § 19 písm. d/ Civilného sporového poriadku, kedy je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor.

16. Argumentáciu žalovaného v 1.rade poukazujúceho na nedôvodnosť uplatneného nároku posúdi súd prvej inštancie v rámci konania o veci samej. Povinnosť uložená žalovanému v 1.rade nenakladať s predmetnými nehnuteľnosťami formou výkonu záložného práva je daná iba neodkladným opatrením, pre ktoré je charakteristická jeho dočasnosť do právoplatného skončenia konania vo veci samej a nerieši definitívne vzťahy medzi stranami sporu. Ďalej poznamenáva, že súd prvej inštancie uložil žalobkyňi v 1.rade v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať žalobu o určenie, že žalovaný nemá právo domáhať sa výkonu záložného práva na základe zmluvy o jeho zriadení. V zmysle ust. § 336 ods. 3 C.s.p. súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba v lehote podaná nebude. Z uvedeného vyplýva, že nariadeným neodkladným opatrením sa sleduje len dočasná úprava pomerov medzi sporovými stranami trvajúca do času odstránenia pochybností hmotnoprávneho vzťahu medzi žalobkyňou v 1.rade a žalovaným v 1.rade.

17. Vzhľadom na uvedené považuje odvolací súd námietky žalovaného v 1.rade vo vzťahu k žalobkyňi v 1.rade za nedôvodné. Z tohto dôvodu napadnuté uznesenie v uvedenej časti ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku potvrdil a úspešnej žalobkyňi v 1.rade voči neúspešnému žalovanému v 1.rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 396 v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

18. Za dôvodnú odvolací súd považuje námietku žalovaného v 1.rade nedostatku vecnej legitímácie žalobcu v 2.rade. V konaní o nariadení neodkladného opatrenia v predmete zdržania sa výkonu záložného práva sú vecne legitimovanými stranami účastníci zmluvy o zriadení záložného práva, príp. ich právni nástupcovia. Keďže žalobca v 2.rade nemá postavenie záložcu a nie je vlastníkom

nehnutelností v predmete zriadeného záložného práva, nemá postavenie aktívne vecne legitimovanej strany sporu. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd postupom podľa § 388 Civilného sporového poriadku uznesenie súdu prvej inštancie vo vzťahu žalobcu v 2.rade a žalovaného v 1.rade zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol postupom podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s ust. § 257 C.s.p., v zmysle ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. K aplikácii ust. § 257 Civilného sporového poriadku môže dôjsť aj zo sociálnych aspektov. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa preto súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu. Podľa názoru odvolacieho súdu, práve nepriaznivá finančná situácia na strane žalobcu v 2.rade je dôvodom pre aplikáciu uvedeného zákonného ustanovenia vo vzťahu k žalovanému v 1.rade. Skutočnosť, že sa žalobca v 2.rade ocitol v nepriaznivej majetkovej situácii je podľa názoru odvolacieho súdu preukázaná rozhodnutím centra právnej pomoci zo dňa 2.6.2017, ktorým mu bola priznaná v predmetnom konaní právna pomoc ako osobe v materiálnej núdzi v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).